

тексту. Як виявилось, набагато краще справились із завданням ті учасники дослідження, які раніше записували. Вони краще запам'ятали зміст, послідовність викладеного матеріалу, окремі вислови та словосполучення. Отже, можемо стверджувати, що завдяки писемному фіксуванню усного висловлювання набувається більша свобода й легкість в оперуванні мовним матеріалом в подальшому усному мовленні: конструкції та фрази, які фіксувались письмово, набувають більшої варіативності.

У процесі комунікації письму надається менше уваги, ніж говорінню, аудіюванню та читанню, але воно використовується як ефективний засіб розуміння, закріплення, заучування та використання лексичних і граматичних явищ. Письму належить значна навчальна функція, що зумовлює підтримку процесу аудіювання, говоріння та читання, дає можливість одночасно здійснювати індивідуальну продуктивну мовленнєву діяльність всіх студентів, є раціональним засобом контролю їх знань, вчить самоконтролю та самоперевірки. Завдяки взаємодії різних аналізаторів мовний матеріал в процесі письма запам'ятовується краще, позитивну роль при цьому відіграє уповільнення акту письма, що дозволяє проводити ретельний внутрішній аналіз утворення та вживання мовних одиниць. У процесі навчання значна частина матеріалу записується і використовується при заучуванні, повторенні, закріпленні. Студенти привчаються до різних видів письмових вправ, що є необхідним елементом розвитку вмінь і навичок.

Думка про використання однієї форми мовлення для розвитку іншої не нова у методичній літературі. Недооцінювання ролі писемного мовлення у навчанні іноземних мов негативно впливає на весь навчальний процес. Відомо, що у 90 % людей зоровий канал сприйняття інформації в декілька разів сильніший у порівнянні зі слуховим. Це дає підстави припустити, що обсяг і міцність засвоєного матеріалу, вилученого через зоровий канал зв'язку, будуть значно вищими. Тому й неправомірно здається позиція прихильників аудіовізуального методу, які виключають на довгий час письмо з процесу навчання, вважаючи, що мова – це «слухо-наочне ціле». Недостатня увага до письмових вправ у навчанні іноземних мов веде до збіднення навчального процесу, до швидкого забування, до втрати умінь та навичок, здобутих значним зусиллям.

Спільність двох видів мовлення (усного та писемного) підкреслюють і лінгвісти, які вважають їх двома формами спілкування однією і тією ж мовою, формами взаємно зумовленими, які доповнюють одна одну, користуючись матеріалом одного словникового фонду, опираючись на загальну граматичну будову [3]. Усне й писемне мовлення розглядається лінгвістами, як дві форми комунікації, що мають у своїй основі загальні базові моделі, загальний план змісту і дещо різні плани його вираження [6]. Практичне володіння іноземною мовою не буде повноцінним, якщо воно не включає обидві форми комунікації у тісному взаємозв'язку. Писемне мовлення має багато якостей, необхідних для усного мовлення. Набуваючи навички письма, студент переносить їх в усне мовлення, від чого воно стає досконалішим, а сам мовець відчуває себе впевнено.

Висновки. Таким чином, враховуючи вищесказане, можна говорити про те, що володіння писемною формою мовлення – це вміння особи, яке за допомогою використання системи графічних знаків є засобом комунікації. Письмо є продуктивним видом діяльності, що дає можливість фіксувати і передавати інформацію. З функціональної точки зору використання письма на заняттях з вивчення іноземної мови служить засобом контролю.

Беручи до уваги всі результати виконаних нами досліджень, а також опрацьовані матеріали на цю тему, робимо висновок, що роль писемного мовлення при вивченні іноземної мови має надзвичайно важливе значення для навчання. І викладачам слід звертати на це особливу увагу під час проведення занять. Безумовно, необхідно поєднувати аудіювання, читання, усне мовлення, письмо. Але при цьому на писемний вид мовлення слід зробити особливий акцент.

Література:

1. Бугайчук О. В. Сучасні технології в навчанні писемного іноземного креативного мовлення студентів / о. В. Бугайчук // Наука і освіта. – Одеса, 2001. – № 1. – С. 104–106.
2. Глазунова Т. В. Види письмових висловлювань як об'єкт навчання / Т. В. Глазунова // ІМ. – 1997. – № 1. – С. 61–62.
3. Демьяденко М. Я. Основы общей методики обучения иностранным языкам / М. Я. Демьяденко, К. А. Лазаренко, С. В. Мельник. – К. : Вища школа, 1994. – С. 180–189.
4. Калініна Л. В. Навчання творчого письма іноземною мовою у старших класах середньої школи / Л. В. Калініна, І. В. Самолюкевич // ІМ. – 1996. – № 1. – С. 9–10.
5. Леонтьев А. А. Общая методика обучения иностранным языкам / А. А. Леонтьев. – М. : Высшая школа, 1991.
6. Мильруд Р. П. Методика обучения иносезной письменной речи / Р. П. Мильруд // ІЯШ. – 1997. – № 2. – С. 5–11.
7. Мусницкая Е. В. Обучение письму // Общая методика иностранным языкам. Хрестоматия / Е. В. Мусницкая. – М. : Русс. яз. 1991. – С. 261–270. ІЯШ – 1991 р. – № 1. – С. 60–64.
8. Рогова Г. В. Методика обучения иностранного языка в средней школе / Г. В. Рогова, Ф. М. Рабинович, Т. Е. Сахарова. – М. : Просвещение, 1991. – 287 с.

УДК 81'371'366.587-26=14'02

Л. Я. Чеботар,

Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів

ИТЕРАТИВНІСТЬ ЯК ТИП ПРЕДИКАТНОЇ МНОЖИННОСТІ (НА МАТЕРІАЛІ ГОМЕРОВОЇ «ІЛІАДИ»)

У статті здійснено структурний аналіз категорії ітеративності, як однієї з різновидів функціонально-семантичного поля предикатної множинності. Виявлено засоби вираження повторювальної семантики на лексичному, граматичному та синтаксичному рівнях, проаналізовано частотність їх вживання, досліджено особливості відтворення ітеративного значення.

Ключові слова: предикатна множинність, категорія ітеративності, ітеративна семантика, гомерівський епос, функціонально-семантичне поле.

ITERATIVITY AS A TYPE OF PREDICATE PLURALITY (IN THE BOOKS OF HOMER'S «ILLIAD»)

In this research the structural analysis of the iterativity's category as one of the part of functional-semantic field of predicate plurality is realized. The main components of predicate plurality are: iterativity, distributivity and multiplicativity. The article shows some ways of expressing iterative semantic at the different linguistic levels: lexical, grammatical, syntactical, also, there is analyzed the frequency of using these ways. The most extended are adverbial modifiers of cyclicity, interval,

usitativity which are representatives of the lexical level. On the grammatical level, there are some time-forms of the verbs, especially, in the past and suffix. The subordinate clauses of time and condition and constructions with infinitive express the iterative meaning on the syntactical level. In this article are investigated the peculiarities of expressing of the iterative meaning in Ancient Greek.

Key words: predicate plurality, category of iterativity, iterative semantic, Homeric epos, functional-semantic field.

ИТЕРАТИВНОСТЬ КАК ТИП ПРЕДИКАТНОЙ МНОЖЕСТВЕННОСТИ (НА МАТЕРИАЛЕ «ИЛИАДЫ» ГОМЕРА)

В статье выполнено структурный анализ категории итеративности, как разновидности функционально-семантического поля предикатной множественности. Выявлены способы выражения повторительной семантики на разных языковых уровнях: лексическом, грамматическом, синтаксическом, проанализирована частотность их употребления, изучены особенности передачи итеративного значения.

Ключевые слова: предикатная множественность, категория итеративности, итеративная семантика, гомеровский эпос, функционально-семантическое поле.

Ітеративність – це аспектуальне значення, яке відображає кількісні характеристики способу перебігу дії в комбінації з її темпоральними параметрами і характеризує дію з точки зору її кратності [1, с. 5]. За «кількістю крат» виділяють: однократні (разові, монотемпоральні), багатократні (повторювані, політемпоральні) дії та стани з подальшим їх поділом на обмежені/необмежені, регулярні/нерегулярні повторення [4, с. 321]. З огляду на розвиток, категорію повторюваності можна кваліфікувати, застосовуючи поняття дієслівної множинності як інтерпретаційної категорії, що відбиває об'єктивну дійсність у зв'язку з інтерпретацією її мовцем. Не кожне значення неодноразовості подій пов'язується з ітеративністю [3, с. 7]. Переважно, виділяються три типи дієслівної множинності: мультиплікативний, дистрибутивний та ітеративний [6; 8].

Предикатна множинність, практично не досліджувалася на матеріалі класичних мов, зокрема відсутні праці, які б систематично представили засоби її вираження у старогрецькій мові, що й зумовило актуальність даного дослідження.

Метою дослідження є структурний аналіз категорії ітеративності та засобів її вираження на матеріалі Гомерової «Іліади».

Перш ніж перейти безпосередньо до аналізу значення ітеративності, слід приділити увагу характерним ознакам ітеративних дій. В. С. Храковский виділяє дві головні семантичні ознаки: політемпоральність та тотожний набір актантів [8, с. 144]. Тобто, мова йде про багатократне відтворення аналогічних ситуацій з тотожними одиницями, або множинними актантами. Ітеративний тип може виражатися не лише за допомогою референтно, а й концептуально тотожних актантів [8, с. 41]. Д. Кюзік, у своїй монографії, називає такі ситуації event external verbal plurality [9].

Ἀσὶ ἄκστ' ἰδὴν περικλυτῶν ἐμφυγέει

«Нфаістој ро...hsen «du...Vsi prap...dessi» (I, 608) – де кожному окремо для душі дим зробив славний кульгавий Гефест.

На думку Рянської Е.М. характерними ознаками понятійної категорії ітеративності є: 1) неоднократна множинність повторюваних ситуацій; 2) невизначеність повторюваності; 3) перервність; 4) політемпоральність; 5) той самий набір актантів у всіх повторюваних ситуаціях [7, с. 11]. Існують деякі сумніви щодо пункту 2) невизначеність повторюваності, оскільки, значення ітеративності присутнє, також, у реченнях чи словосполученнях з визначеною кількістю повторюваних ситуацій:

αἰνα δὲ μιν ταῦροισι καὶ ἔρνεϊοις ἵλονται

koàroi 'Aghna...wn peritellomšnwn TMnaiutîn (II, 550-551) – Багато років там молодь афінська умилостивлює (богів) биками та овечками.

'All' Ôte d' «TMk toko duwdekêth gšnet' 'ej, (I, 493) – Ось уже дванадцятий раз з'явилася Еос.

Найпоширенішим лексичним та універсальним засобом вираження ітеративного значення є обставини. Найчастіше вони виражаються прислівниками, або прислівниковими числівниками. У різних мовах є певні варіації та розбіжності щодо представлення обставини у контексті та частотності її вживання. Власне, ітеративні обставини, ми можемо розподілити на обставини циклічності, інтервалу та узитативності [8, с. 41].

Циклічні обставини – це ті, які позначають повторювані періоди часу, що є переважно, хронологічно та календарно визначеними. У кожному з повторюваних періодів часу реалізується одна ситуація, але вона не займає цей період повністю. Загалом, у кожному з повторюваних періодів може реалізуватися кілька ситуацій. У цьому випадку, контекст містить комплексні обставини: обставини циклічності та обставини рахунку [8, с. 41], наприклад, укр. *тричі на рік*; англ. *two times a week*.

Оскільки обставина циклічності, позначає лише регулярно повторювані періоди часу, то їй безпосередньо, не властиве ітеративне значення, проте речення, з присутньою в ньому обставиною циклічності, набуває такого значення, бо ситуація, яка виражена в реченні співвідноситься з кожним повторюваним періодом часу [8, с. 42].

Обставини інтервалу позначають проміжки між повторюваними ситуаціями та оцінюють їх, відповідно до певної умовної норми. Інтервали можуть бути більші від умовної норми, що означає – нерегулярну повторюваність (*рідко, інколи*):

ka... @' Ôte psr min TMgë polem...zein oUk eřaskon

oUd' TMkpaifËssein, ... (V, 802-803) – і навіть тоді, коли я не дозволяла йому воювати, він стрімголов кидатися (в бій)...

У реченні немає чіткої вказівки на нерегулярну повторюваність, але з контексту можна зрозуміти, що дія «не дозволяла» повторювалася рідше від стверджувальної «дозволяла».

Pergas...dhn, Ôn Triej ðmij PriËmoio tškessi

κον, TMpe^ qoOj æske met' prètoisi mËcesqai. (V, 535-536) – він був сином Пергаса, троянам він рівний був з сином Пріама, коли бувало, спритний боровся в передніх рядах. Утворену від дієслова εὔναι, форму æske (Imperfectum), можемо перекласти «бувало», тобто, дія траплялася, але повторювалася не часто. Такі аналітичні конструкції виражають нерегулярну повторюваність в минулому, раніше основного повідомлення [8, с. 143].

Звернемо увагу, що і в інших випадках, для вираження повторюваної дії, вживається конструкція εὔναι + infinitivus, але може змінюватися регулярність повторень:

oU gËr moi gennaκon ÆluskËzonti mËcesqai

oUd katapËssein (V, 253-254) – бо для мене не (ε)* благородно ухилитися від бою, ані боятись.

З огляду на те, що в реченні присутнє чітке ствердження, або певне правило поведінки, яке вказує на постійне повторення дії у даній ситуації, ми охарактеризуємо його як узитатив.

Інтервали можуть бути менші від умовної норми, з надмірно регулярно повторюваністю (*часто, дуже часто*):

pollËki min xe...nissen ÆrhfiloË Menšlaoj

* У цьому прикладі присутній еліipsis дієслова εὔναι.

οἰκίῳ τῷν 'metšrJ Dpōte Kr»thqen †koito. (III, 232-233) – часто Менелай, Ареєві любий, приймає його в нашому домі, коли він приїжджав з Криту.

οὐδὲ τί τῖν μῆμηται, Ὅ οἱ μῆλα πολλέκις υἱὸν τεῖρομενον σεῶσκον Ὀρ' Εὐρύσχαοῖς ἐσῆλυν. (VIII, 362-363) – він не пригадує, що дуже часто я сина його рятувала, що мучився в Еврістеевих битвах.

Т.В. Белошапкова стверджує, що кількісні зміни в мовній свідомості з'являються у вигляді градаційної шкали, тому вона, теж виділяє два типи ітеративності – більшу від норми та меншу від норми [11, с. 73].

Узитативні обставини позначають, відносно, регулярну повторюваність ситуацій, яка базується на певних закономірностях, або емпіричних спостереженнях:

τὴ δ' αἶτε φίλοειδ' ἄφροδ...θ
α«ε» παρμῆμβλῳκε καὶ αὐτοῖα κἄραγ ἐμῦνει· (IV, 10-11) – І знову, як завжди, усміхнена Афродіта приходиться йому на допомогу і захищає від смерті.

Доволі часто у піснях «Іліади» зустрічаємо прислівники: *завжди, постійно, знову* та адвербіальну форму *ніколи + не*, що у контексті, навпаки, набуває стверджувального значення «завжди»:

οὐτὶς ποτ' ἔμῃ πῶλεμον ἔτα λαὸν ἡρώεσσαν
οὐτε ἰὸσον δ' «ῆναι σῆν ἐριστῆσιν Ἀκαῖῖν
τῆτληκαὶ ἡμῖν· τὸ δὲ τοὶ κῆρ ἐξῆται ἐμαί. (I, 226-228) – Ніколи у бій з народом озброїтися, ані в засідку піти зі сміливцями ахейськими ти не наважуєшся, це здається тобі смертю.

Не часто, але зустрічається вживання конструкції *εἰθω* (маю звичку) + *infinitivus*, яка більше властива для вираження габітуального значення. Її відповідником у латинській мові є *solere / (con)suescere + infinitivus*, в англійській мові – конструкції *used to / would + infinitive*, особливо для вираження повторюваної дії в минулому часі в минулому часі.

¼ ~ mflist' ežwqe kaklj NdUnVsi pelŕzein. (V, 766) – вона ж (Афіна), йому найбільше звикла прикрих страждань завадати.

Загалом, у різних мовах, речення з ітеративним значенням будуються по різному. Особливу увагу привертають ті мови, у яких присутня парадигма часових форм дієслова. До таких мов, з наявними часовими формами, належить й досліджувана нами старогрецька мова. Значення повторюваності у старогрецькій мові може виражатися ітеративними обставинами, часовими формами дієслова та їхнім поєднанням між собою у реченні.

Дієслово вжито у формі минулого часу, недоконаного виду (Imperfectum) може набувати повторювального значення: *ide ka' of prōteroi pōleaj ka' te...ce' τῆρῶρεον*
tōnde nōon ka' qumōn τῆρ' st»qessin æcontej. (IV, 308-309) – так й наші предки міста і мури руйнували, такий же розум і дух у грудях маючи.

ἐλλ' ὄγ' ἐεγλεῦειν προκαλ...ζετο, πῆντα δ' τῆρ...κα
ρηίδεως το...h of τῆρ...ροροῖς ἄεν Ἀρῶν. (IV, 389-390) – він викликав до боротьби і всіх легко перемагав, йому помічницею була Афіна.

Зауважимо, що у наведених прикладах немає ітеративної обставини. Вказівкою на повторення ситуації є імперфектна форма дієслів *πορθεῖω / προκαλίζομαι / νικάω* та додаток вжитий у множинному числі.

Значно рідше ітеративну семантику у реченні відтворюють форми дієслів теперішнього та майбутнього часів. Ідентифікувати значення повторюваності дії у реченнях із теперішнім часом, можна за допомогою формули: якщо форму теперішнього часу дієслова можна замінити формою минулого недоконаного без зміни смислу речення, то воно виражає семантику ітеративності [5, с. 11]:

Ἄ οὐς ἰλιῖ ὄτι गुνακαῖ ἐνῆλκιδαι ἡροπεῦει· (V, 349) – чи не достатньо, що ти боязких жінок зваблюєш?
τῆρ' t... æti kte...nesqai τῆρῆετε λαὸν Ἀκαῖοῖς; (V, 465) – доки це дозволитимете ахейцям вбивати народ?

У словниках [2] зі старогрецької мови та підручниках, що аналізують контекстуальні значення лексем, зустрічається термін *Imperfectum iterativum*, який позначає форму дієслова у минулому часі недоконаного виду з повторювальним значенням. У тексті Гомерової «Іліади», у дієсловах, або дієслівних формах, що називаємо *Imperfectum iterativum*, часто з'являється суфікс *-σκ-*, який надає їм повторювального значення, наприклад, утворені форми *κρύπτασκε / δῖσκεν* від дієслів *κρύπτω* та *δύω* :

αὐτῆρ ὄ αἰτίῃ ἐν πῆτιῃ ἱῖ Ὀρῶ μῆτῆρα δῦσken
ε«ῖ» Ἀῆταν· Ὀ δὲ σῖν σῆκεῖ κρῦπτασκε φαῖνῖν. (VIII, 271-272) – а він, йдучи, знову, наче мамине дитя, ховався за Еанта, який щитом світлим прикривав його.

У реченні присутній прислівник *α' τις* – *знову*, який теж вказує на повторення дії.

Власне, у Гомера, дуже часто зустрічаємо суфікси *-σκ-* з характерною їм ознакою ітеративної дії. Найчастіше він приєднується до основи презенса утворюючи згаданий *Imperfectum*, та до основи аориста (минулий час доконаного виду).

У контексті, дієслова зі повторювальним значенням представлені у формах доконаного і недоконаного виду. Недоконаний вид є характерним для всіх часових форм ітеративних предикатів і для семантичних різновидів ітеративності. Більш специфічним, вважається функціонування форм доконаного виду. Для ітеративних предикатів доконаного виду характерним є вираження значення дистрибутивності та початковості дії [5, с. 11]:

ide dš tij ežpesken Ἀκαῖῖν τε Τρέων τε· (III, 297-319) – Так, кожен з ахейців і троян сказав.

ἐλλ' ὅτε δῆ πολῦμῆτις ἐναξείεν Ὀδυσσεῦ
στῆσken, Ὀρα δ' ἐξῆσκε κατ' ἐγονῶν Ὀμματα πῆχα,
σκἈπτρον δ' οὐτ' ἦρ...sw οὐτε προπρῆν τῆρῆετα,
ἐλλ' ἐstemfj æcesken ἐδρεῖφwt τῆρῆοῖκῆ· (III, 216-219) – Коли ж піднімався й вставав Одиссей велемудрий, дивився, очима в'ялившись вниз, в землю, берло ані назад, ні вперед не схляв, але твердо тримав схожий до мужовбивці.

Ще одним, не менш поширеним засобом вираження ітеративного смислу у старогрецькій мові є підрядні речення умови та часу.

Найчастіше у Гомера для вираження умови з повторювальним значенням в минулому часі зустрічається *ε> + optativus* у протасисі та *imperfectum/aoristus indicativi* в аподосисі:

«On tina m2n basilÁa ka' æxocoῖn ἤνδρα κῖσε...h
tōn d' ἐγανοῖ τῆρῆεσῖν τῆρῆτῆσασκε παραστῆ· (II, 188-189) – якщо когось він зустрічав, володаря, чи знатного мужа, зупиняючи стримував ласкавими словами.

•On d' aā d»tou t' ἤνδρα ἐδοῖ βοὼwntῆ t' τῆρῆεῦροι.

iŃn sk»ptrJ tMŁsasken Đmokl»saskš te mŪqJ (II, 198-199) – А якщо з народу мужа, що підвищує голос, бачив чи зустрічав, то берлом його вдаряв і словом сварив.

Особливістю гомерівського діалекту є вживання в умовних реченнях форми *кѣ/кѣν* замість сполучника *ἄν*:

ka... kš tij id' tMŕšei Trèwn ŌperhnoŕeŃntwn

iŪmbJ tMŕiğrŃskwn Menelŕou kudal...moio· (IV, 176-177) – і так би кожен з троян гордовитих сказав, вискочивши на могилу славного Менелая.

До таких, що виражають багатократну дію, можемо зарахувати підрядні часові речення, зі сполучниками *поки*, *коли*, в той час як, проте повторювальне значення в них, переважно, підсилене ітеративними обставинами, або за допомогою суфікса *-σκ-*:

Ōŕra m2n tMŕ pŃlemon pwlšsketo dŃoj 'AcilleŪj,

ŃŪdš poie Triej prŃ pulŕwn Dardaniŕwn

oŕšneskon· ke...nou gŕr tMde...disan Ōbrimon ægcoj· (V, 788-790) – поки бував на війні божественний Ахілл, ніколи трояни не виходили (перед) за ворота дарданські, бо вони його списа могутнього боялися.

aŪŕŕ Ōq' Ūŕnoj Ńoi, paŪsaitŃ te nhŕiaceŪwn,

eŪdesk' tMn lšktroisin tMn ægkal...dessi tiq»nhj (XXII, 502-503) – а коли сон його брав і втомлювався від ігор дитячих,

солодко засинав у ліжечку, в обіймах няні.

Отже, ітеративна семантика у старогрецькій мові може бути виражена на лексичному, граматичному, морфологічному та синтаксичному рівнях. Найпоширенішими є індикатори ітеративного значення на лексичному рівні: обставини циклічності, інтервалу – з нерегулярною повторюваністю та узитативні – з відносно регулярною повторюваністю ситуацій, що в реченні набувають прислівникової форми. Представниками граматичного рівня є часові форми предикатів, особливо, у минулому часі доконаного/недоконаного видів та часто вживаний Гомером суфікс *-σκ-*. Синтаксичний рівень представлений підрядними реченнями умови і часу. Ітеративний тип тісно взаємопов'язаний з іншими типами предикатної множинності: мультиплікативним та дистрибутивним, що власне, й спонукає нас до подальшого детального вивчення кожного з них.

Література:

1. Біскуп І. П. Лексико-граматичне поле ітеративності в сучасній англійській мові : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук / Біскуп І. П. – Львів, 2004. – 22 с.
2. Дворецкий И. Х. Древнегреческо-русский словарь. Том 1 / И. Х. Дворецкий. – М. : Гос. изд-во иностранных и национальных словарей, 1958. – 1043 с.
3. Жигора І. В. Семантико-синтаксична структура речень з ітеративними предикатами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук / І. В. Жигора. – Кіровоград, 2004. – 23 с.
4. Маслов Ю. С. Очерки по аспектологии / Ю. С. Маслов. – Ленинград : Изд-во Ленинградского ун-та., 1984. – 261 с.
5. Парияк Л. І. Структура функціонально-семантичного поля ітеративності в сучасній українській мові : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук / Л. І. Парияк. – Івано-Франківськ, 2008. – 20 с.
6. Плуґян В. А. Вид и типология глагольных систем / В. А. Плуґян // Труды аспектологического семинара филологического факультета МГУ им. М. В. Ломоносова. / отв. ред. М. Ю. Черткова. – Москва : Изд.-во Московского Ун-та, 1997. – С. 173–190.
7. Рянская Э. М. Способы действия в когнитивном аспекте / Э. М. Рянская. – Санкт-Петербург, 2002. – (Изд-во РГГУ им. А.И. Герцена).
8. Типология итеративных конструкций : монография / отв. ред. В. С. Храковский. – Л. : Наука, 1989. – 310 с.
9. Cusic D. Verbal plurality and aspect. PhD dissertation. – San Francisco : Stanford University, 1981. – 776 p.
10. Homeri. Ilias / Homeri : red. A. Ludwice. – Lipsiae, 1907.
11. Palosi Ildiko. Видовая характеристика глаголов количественно-терминативных способов действия // Beiträge der Europäischen Slavistischen Linguistik (Polyslav). Band 16, München-Berlin-Washington, D.C., 2012. – P. 193–199.

УДК 811.111'42

Є. О. Червінко,

Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна, м. Харків

СПЕЦИФІКА ФРАЗЕОЛОГІЧНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ КОНЦЕПТУ PUBLIC RELATIONS В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Робота присвячена лінгвокогнітивному дослідженню специфіки фразеологічної репрезентації концепту PUBLIC RELATIONS в англійській мові (американській та британській варіанти) з фокусом на виявленні універсальних та національно-специфічних характеристик концепту, що вивчається, в американській та британській лінгвокультурах. Обґрунтовано місце концепту PUBLIC RELATIONS в мовних культурах Великої Британії та США через встановлення ступеню його актуальності у відповідних національних ціннісних картинах світу.

Ключові слова: когнітивний простір, концепт PUBLIC RELATIONS, концептуальна ознака, лінгвокультура, фразеологічна об'єктивіація.

PECULIARITIES OF THE PHRASEOLOGICAL REPRESENTATION OF THE CONCEPT PUBLIC RELATIONS IN THE ENGLISH LANGUAGE

The article focuses on studying the peculiarities of the phraseological representation of the concept PUBLIC RELATIONS in the English language (American and British variants) with an emphasis on revealing universal and nationally specific characteristics of the concept under consideration in American and British linguocultures. The status of the concept PUBLIC RELATIONS in the linguocultures of Great Britain and the USA has been substantiated through explicating the degree of its actuality in the corresponding national axiological pictures of the world, the theoretical basis being that cultures of different nations – the American and the British ones, in our case – in the context of their close interaction can have a common overlapping linguocognitive space. Thus, in the structure of the concept PUBLIC RELATIONS which appeared in both the American and the British linguocultures almost synchronically we have found out the supranational, the universal since the phenomenon of PR activities proves to be international, cognized by linguocultures empirically. In this connection, the novelty of the research is explicated in the fact that within its framework quite a peculiar fragment of reality – PR activities – is regarded in the format of a concept, whose ways of phraseological objectivization have been systematized, taking into account their correlations with various components of its structure and revealing nationally specific segments at all its levels except the universal one.

Key words: concept PUBLIC RELATIONS, conceptual characteristics, conceptual space, linguoculture, phraseological objectivization.